

שם הקורס: רפואת ילדים שנה ד'

מס' הקורס: 471-8-4071

<p><u>תיאור הקורס:</u> קורס בסיס בהוראה קלינית ברפואת ילדים לפי שיטת (POR) Problem Oriented Record.</p> <p><u>מטרות הקורס:</u> רפואת ילדים מהווה את הבסיס העיקרי בהכשרתו של כל רופא באשר הוא. המטרה של ההוראה בסבב ברפואת ילדים היא לימוד דרך ההתייחסות הקלינית המיוחדת למטופל הצעיר ולמשפחתו בשילוב עם הרחבת הידע הרפואי וההעמקה בו.</p> <p><u>יעדי הקורס:</u> החשיבה הקלינית כוללת בעיקרה מספר שלבים כולל דרך איסוף האינפורמציה המיוחדת לזיהוי בעיית המטופל הצעיר המתקשה בדרך כלל לספר על תחושותיו לרוב בשיתוף עם ההורה וזאת יחד עם חיפוש בתיקו הרפואי של המטופל, בדיקה פיזיקאלית מקיפה ובדיקות רלוונטיות. תוך כדי התקדמות בסבב יקבל הסטודנט כלים לאיסוף המידע מהורה והמטופל הצעיר וביצוע עיבוד האינפורמציה הרלוונטית לבעיות המטופל, תוך אבחנה בין עיקר לטפל, הגדרת בעיות המטופל ודיון על כל בעיה ובעיה כולל אבחנה מبدלת רלוונטית למטופל, דיון בדרכים אפשריות להמשך האבחון ותכנית טיפולית במטרה להעמיק ולהכיר את בעיות המטופל (שיטת ה- Problem Oriented Record).</p> <p><u>תשומות למידה:</u> עם סיום הקורס יוכל הסטודנט:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. לעשות "קבלה" למטופל הצעיר בשיטת ה POR 2. להציג את המטופל בכתב ובעל-פה 3. לדון בבעיות שכיחות ברפואת ילדים כולל אבחנה מبدלת וידע בסיסי במחלות אלה <p><u>נהלי נוכחות:</u> נוכחות חובה</p> <p><u>אופן ההוראה:</u> הוראה ליד מיטת המטופל היא המרכיב העיקרי של ההוראה בסבב והיא כוללת:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- ביקורים עם הצוות הרפואי וביקורים מודרכים - הסטודנטים משתלבים בביקורי עבודה עם הצוות המטפל ולומדים בהדרכת רופא בכיר על הגישה לבעיות הרפואיות של המטופלים. כמו כן הסטודנטים מבצעים בזמן הביקור בדיקה פיזיקלית חלקית עם דגש על זיהוי ממצאים פתולוגיים. הסטודנטים שותפים לדיונים על התוכנית האבחנתית והטיפולית בכל אחד מהחולים תוך כדי עבודה בצוות רב מקצועי. - ביקור מודרך מיועד לסטודנטים בלבד. מטרתו של הביקור המודרך היא להתעמק במקרה/מקרים ולדון לעומק על הגישה הרפואית למטופל ולבעיותיו. הביקורים המודרכים נעשים ע"י רופאי המחלקה וע"י רופאי "מקצועות העל" בתחומים השונים: המטולוגיה, אנדוקרינולוגיה, זיהומיות, ריאות, גסטרואנטרולוגיה, קרדילולוגיה, ריאומטולוגיה, נירולוגיה, נאונטולוגיה, נפרולוגיה וכו'. <p>לרוב הביקור המודרך מתבצע לגבי מטופלים שהתקבלו על ידי הסטודנטים: הסטודנט מציג את המטופל ליתר הסטודנטים ולמנחה, מבצע בדיקה פיזיקאלית מלאה, מפענח את תוצאות בדיקות העזר של המטופל, מגדיר את בעיות המטופל, מדיין על האבחנה המבדלת האפשרית ומציע תוכנית אבחנתית וטיפולית.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2- קבלת חולים לצורך לימוד - כולל לקיחת אנמנזה מהמטופל ומהורה, איסוף מידע על המטופל מהתיק, ביצוע בדיקה פיזיקאלית מקיפה, איסוף ממצאי בדיקות רלוונטיות. הגדרת בעיות המטופל ודיון בשיטת ה SOAP (subjective, objective, assessment, plan). הקבלות מהוות בסיס ללימוד החשיבה הקלינית יחד עם לימוד הבעיות הרפואיות השונות שעל הסטודנט לדעת. הקבלות נעשות בליווי רופאי המחלקה ונבדקות על	<p><u>נקודות זכות:</u> <u>ECTS:</u> <u>שנה אקדמית:</u> ד' <u>סמסטר:</u> <u>שעות:</u> 12 שבועות <u>מיקום:</u> במחלקות הילדים מרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה ובבית החולים ברזילי <u>שפת הוראה:</u> עברית <u>תואר:</u> MD <u>איפיון הקורס:</u> קורס ראשוני ברפואת ילדים קלינית <u>דיסציפלינה:</u> רפואת ילדים <u>מחלקה אחראית:</u> החטיבה לרפואת ילדים <u>דרישות קדם:</u> אין <u>מפתח הצינונים:</u> ציון מטרי בכל המרכיבים של המבחן <u>שם אחראית הסבב:</u> דר' אביבה לויטס <u>פרטי קשר</u> <u>טלפון במשרד:</u> 086400140 <u>054-2365205</u> <u>דוא"ל:</u> alevitas@bgu.ac.il <u>שעות קבלה:</u> מכון הלב <u>בימי ב' 14:00-16:00</u> <u>הערכת הקורס:</u> בסיומו של הקורס הסטודנטים יעריכו את הקורס על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי האוניברסיטה. <u>אישור הקורס:</u> הקורס אושר על ידי ועדת הוראה פקולטית עבור תשע"ג <u>עדכון אחרון:</u> 10.2015</p>
---	--

ידי רופא בכיר/מנהל מחלקה.

הוראה פרונטאלית: סמינרים קצרים (שעה) על גישה למטופל עם הבעיות הנפוצות ביותר ברפואת ילדים- תוך דגש להיבט הקליני של המחלות: סימפטומים, ממצאים פיזיקאליים, אבחנה מبدלת ועוד (ראה רשימת הנושאים)

מטלות הקורס: נוכחות חובה

1. ביצוע 2 קבלות בשבוע

2. **הצגות גדולות** – על מנת להכיר טוב יותר את המחלות השכיחות ברפואת ילדים, דרך זיהוין מתוך מקרים קיימים שטופלו על ידי הסטודנט והצגתן בצורה נכונה, מתבקש כל סטודנט להכין מקרה שקיבל וטיפל בו לפי שיטת POR תוך ביצע דיון בשילוב מאמר עדכני בנושא.

3. ליווי המטופל לבדיקות עזר ולפרוצדורות אבחנתיות, ביניהן:

אנדוסקופיה, אקו קרדיוגרפיה, ברונכוסקופיה, דיקורים שונים (פלאורה, בטן, אוזן), ביופסיות מה עצם, ליווי ל-CT או MRI וכו'.

4. פעולות שעל הסטודנט לבצע תוך כדי הסבב:

- לקיחת בדיקות דם
- הרכבת עירווי
- מדידת סימנים חיוניים: לחץ דם ודופק באופן ידני, מספר נשימות לדק, סטורציה
- ביצוע ופיענוח אק"ג
- פיענוח צילום חזה
- בדיקת שתן וצואה והסתכלות במשטח שתן ובצואה במיקרוסקופ
- הסתכלות על משטחי דם במיקרוסקופ בהנחית המטולוג

5. אחת לשבוע ישאר כל סטודנט בתורנות במחלקה או במיון ילדים עד השעה 22:00 בליווי רופא מהצוות

6.

7. אחת לשבוע יתבצע בוחרן בן 20 שאלות על פי נושאים: בדיקה פיזיקלית בילדים, קרדיולוגיה, ראות, גסטרואנטרולוגיה, אנדוקרינולוגיה, נאונטולוגיה, מחלות זיהומיות, נפרולוגיה, מצבי חירום ברפואת ילדים.

תוכן הקורס/ מבנה הקורס: פעילות יומית:

7.30-8.00 לקיחת דמים

8.00-9.00 ישיבת ביקר (כולל פעילות אקדמית של החטיבה)

9.00-11.00 ביקור בוקר (ביקור עבודה או מודרך)

11.00-12.00 ביקור בליווי רופא בכיר (הצגת המקרים לרופא הבכיר)

12.00-13.00 ליווי חולים לביצוע הדמיות/ביצוע פרוצדורות במחלקה

13.00-14.00 הפסקת צהרים

14.00-15.00 סמינר/הצגות גדולות/ביקור מודרך (3 פעמים בשבוע)

15.00-16.30 ביצוע קבלות מטופלים / התיעצויות

**נושאים עיקריים:
גדילה והתפתחות**

- גדילה תקינה
- הפרעות גדילה
- התפתחות תקינה
- בעיות התפתחותיות
- הערכה התפתחותית בילד עם צרכים מיוחדים

תזונה ובעיות תזונה בילדים ותינוקות

- חוסר שגשוג (FTT)
- השמנת יתר
- הפרעות אכילה בבני נוער

איזון אלקטרוליטים ונוזלים בילדים:

- חישוב נוזלים
- התייבשות בילדים
- הזנה תוך ורידית
- הפרעות אלקטרוליטיות
- איזון בסיס חומצי – חמצת בילדים

רפואת חירום בילדים

- אי ספיקה נשימתית חדה
- סוגי הלם
- כוויות
- הרעלות

מחלות גנטיות

- טריזומיות ומוטציות

מחלות מטבוליות

- הגישה לילד עם בעיה מטבולית

<ul style="list-style-type: none"> • מחלות מטבוליות: גירת קליקוגן, הומצות אמינו ושומניות, בעיות מיטוכונדרי אליות • נאוטולוגיה • הגישה לילוד • אנמית ילוד • היפרבילירובנמיה • מצוקה נשימתית בילוד • Necrotizing Enterocolitis • זיהומים תוך רחמיים • אלרגיה ואימונולוגיה • הגישה לילד עם חסר אימונולוגי • חסר גלובוליני • הפרעות בתפקוד לימפוציטרי, נויטרופילי, מערכת המשלים • אסתמה • נזלת אלרגית • אטופיק דרמטיטיס • שוק אנפילקטי • מחלות ראומטיות • הנוכשויליין פורפורה • קוואסקי • JRA • לופוס (LE) • מחלות זיהומיות • היסונים • חום בילוד מתחת לגיל חודשיים • חום בתינוק עד גיל שנתיים • בירור של חום ממושך • פריחות 	
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • אנצפליטיס • מנינגיטיס • פרטוסיס • ברונכיוליטיס • דלקת ריאות • דלקות אזניים • אוסטיאומליטיס • אוסטיאוארטריטיס • שלשולים 	
<ul style="list-style-type: none"> • מערכת העיכול • מחלות כבד • מחלות הלב לב • המעי הקצר • שלשול ממושך בילדים • מחלות אינפלמטוריות של המעי 	
<ul style="list-style-type: none"> • מערכת הנשימה • מחלות דרכי נשימה עליונות • מחלות דרכי נשימה תחתונות • (Cystic Fibrosis) CF • תפקודי ריאות 	
<ul style="list-style-type: none"> • מחלות לב וכלי דם • בירור התעלפות • כאבים בחזה • מומי לב מולדים • קדחת השיגרון • מחלות שריר הלב מולדות • דלקת שריר הלב 	

<ul style="list-style-type: none"> • המטאאונקולוגיה • סוגי אנמיות • בעיות תפקודי קרישה • טיפול במוצרי דם • הגישה לילד האונקולוגיה • סוגי לוקמיה • סוגי לימפומה • סוגי נירובלסטומה • גידולי ווילמס • נפרולוגיה • תסמונת נפרוטית • תסמונת ניפריטית • HUS • אי ספיקת כליות חדה • אי ספיקת כליות כרונית • רפלוקס • דלקות בדרכי השתן • אנדוקרינולוגיה • סכרת סוג I ו-II • הפרעות בתפקודי בלוטת התריס • הפרעות בתפקודי בלוטת האדרנל • שלבי ההתפתחות המינית • בירור לגבי ילד נמוך קומה • נוירולוגיה • כאבי ראש • פרכוסים • פרכוסי חום • היפוטוניה 	
--	--

• אובדן הכרה

זמן הנדרש לעבודה עצמית בבית: כשלוש שעות ביום לצורך ביצוע המטלות במלואן וקריאת החומר הרלוונטי

הערכת הסטודנט:

הערכה תעשה לפי 3 קריטריונים:

- 1- הערכת מחלקה- המחלקה בה שהה הסטודנט תעריך את יכולותיו הקליניות והידע שצבר הסטודנט בסבב – 30% מהציון הסופי
- 2- ממוצע הבחנים השבועיים – 20%
- 3- מבחן בע"פ בו נדרש הסטודנט ל"קבל" מטופל ולהציגו בפני ועדה של רופאים ולהבחן על המקרה. כמו כן ייבדקו היכולות בבדיקה פיזיקאלית – 25% מהציון הסופי
- 4- מבחן בכתב – 20% מהציון הסופי
- 5- הצגה גדולה – 5% מהציון הסופי

רשימת קריאה:

קריאת חובה

קריאת רשות